

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel. (022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

27.09.2019 nr. 15-06/840
La nr. 03/9073 din 12.09.2019

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019), parvenit prin adresarea Ministerului Justiției nr. 03/9073 din 12.09.2019 și, în limitele competenței funcționale, comunică lipsă de obiecții și propuneri pe marginea acestuia.

Cu respect,

MINISTRU

Natalia GAVRILIȚA

Digitally signed by Gavrilîța Natalia
Date: 2019.10.22 16:46:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex.: Sergiu Slova
tel.: (022) 26-25-40
e-mail: sergiu.slova@mf.gov.md

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel. (022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

22.07.2019 nr. 15-06/646
La nr. 03/6951 din 09.07.2019

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019) și, în limitele competenței funcționale, comunică următoarele.

1) În partea ce ține de acordarea asistenței juridice garantate de stat pentru persoanele juridice, prevăzut prin completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2²), constatăm lipsa mecanismului de recuperare de la aceste persoane, în caz de stabilire a comportamentului ilicit, a cheltuielilor suportate de bugetul de stat pentru reprezentare, or, persoanele juridice de drept privat se constituie (de regulă) cu scopul de a obține beneficii (comerciale), fapt ce presupune existența valorilor patrimoniale. Astfel, în cazul în care persoana juridică se eschivează de la stabilirea reprezentantului acesteia în cadrul procesului penal, potrivit reglementărilor propuse de autorul proiectului, avînd în vedere necesitatea respectării drepturilor acesteia intervine obligația statului de a asigura reprezentarea, fapt ce presupune cheltuieli nejustificate din contul bugetului. În atare circumstanțe, constatăm că nu există temeiuri justificate de a eschiva orice persoană juridică, ținînd cont de scopurile comerciale a acestora și statutul de personal (mai mulți angajați, acționari, asociați, etc.), de la restituirea în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare, fapt ce ar forma un echilibru între interesele întregii societăți și a unei singure entități, ar exclude cheltuielile nejustificate din contul bugetului de stat (prejudicierea) și acționarea cu rea-credință a persoanelor juridice prin refuzul de a desemna reprezentantul acesteia.

Pe cale de consecință, în vederea evitării prejudicierii neîntemeiate a bugetului de stat, Ministerul Finanțelor reiterează repetat poziția privind necesitatea stabilirii mecanismului de recuperare în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare a persoanelor juridice.

2) Pentru a evita multitudinea proiectelor de *lege ferenda* și a forma un cadru juridic unitar, avînd în vedere numărul foarte mare a situațiilor apărute de încasare din contul bugetului de stat a mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire în conformitate cu prevederile art. 473⁴ din Codul de procedură penală, Ministerul Finanțelor repetat reiterează poziția privind necesitatea modificării în regim prioritar a art. 473⁴ din Codul de procedură penală, din următoarele considerente.

Digitally signed by Pricop Viorica
Date: 2019.07.24 11:33:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

În vederea stabilirii unei certitudini juridice de ordin procedural și avînd în vedere încasarea mijloacelor financiare din contul statului, este imperativ necesar executarea soluției judecătorești în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care reprezintă o normă specială ce reglementează procedura de încasare a mijloacelor financiare, în baza titlurilor executorii, din contul bugetului de stat.

În urma celor menționate, solicităm expunerea art. 473⁴ alin. (9) din Codul de procedură penală în următoarea redacție:

“(9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, cu excepția încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire. Încheierea poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”

La fel, considerăm indisolubil necesar completarea art. 473⁴ din Codul de procedură penală cu alin. (10)-(14) cu următorul cuprins:

“(10) Recursul suspendă executarea încheierii în partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire.

(11) Încheierea judecătorească privind încasarea mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire se execută după ce devine definitivă, în modul stabilit de legislația în vigoare.

(12) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlu executoriu, emis în baza încheierii judecătorești definitive, spre executare organului care pune în executare hotărîrea judecătorească de condamnare.

(13) În decurs de 10 zile din data prezentării titlului executoriu, eliberat în baza încheierii judecătorești definitive, organul care pune în executare hotărîrea judecătorească de condamnare remite Ministerului Finanțelor titlul executoriu, împreună cu hotărîrile judecătorești emise pe cauza respectivă, și datele bancare ale creditorului sau, după caz, contul de peculiu.

(14) Titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”

SECRETAR DE STAT

Viorica PRICOP

Ex.: Sergiu Slova
tel.: (022) 26-25-40
e-mail: sergiu.slova@mf.gov.md

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel. (022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

14.06.2019 nr. 15-06/492
La nr. 18-23-3125 din 30.05.2019

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019) și, în limitele competenței funcționale, comunică următoarele.

1) În partea ce ține de modificarea art. 521 alin. (2) din Codul de procedură penală, menționăm necesitatea stabilirii unui termen imperativ (ex: 10 zile) în interiorul căruia persoana juridică trebuie să-și desemneze un alt reprezentant în privința căruia nu se desfășoară un proces penal. Această necesitate rezultă din faptul că prevederea legală prenotată reprezintă o normă punitivă de ordin procedural, fapt ce necesită nu doar stabilirea unei obligații, dar și termenul în interiorul căruia aceasta urmează a fi executată. La fel, instituirea termenului ar exclude interpretarea duală a normei, ar crea o certitudine juridică și ar exclude tergiversarea procesului penal prin uzarea cu rea-credință a unei norme de drept. Suplimentar, instituirea termenului este conformă și argumentărilor autorului proiectului de a modifica art. 265 și 313 din Codul de procedură penală prin stabilirea unor intervale de timp certe. Astfel, introducerea termenului este necesară intereselor justiției și calității legii.

2) În partea ce ține de completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2¹), menționăm că autorul proiectului menționează că termenul "*persoane cu funcție de răspundere a persoanei juridice*" este definit de art. 123 alin. (1) din Codul penal. La caz, constatăm că art. 123 alin. (1) din Codul penal definește persoanele cu funcții de răspundere din cadrul persoanelor juridice de drept public care nu se regăsesc și în domeniul privat, or, aceasta rezultă din indicarea imperativă că aceste persoane (cu funcție de răspundere) activează în cadrul persoanelor juridice care pot fi create doar de către autoritățile statului (*întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor*), iar potrivit reglementărilor Codului civil aceste entități juridice nu pot fi create în domeniul dreptului privat.

Digitally signed by Pricop Viorica
Date: 2019.06.14 15:49:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Prin urmare, avînd în vedere că completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2¹) este aplicabil în special pentru persoanele juridice de drept privat, constatăm că termenul "*persoane cu funcție de răspundere a persoanei juridice*" rămîne nedefinit, fapt ce poate cauza dualități de interpretare și incertitudine juridică, fapte contrare necesității calității legii și a intereselor justiției.

Pe cale de consecință, termenul "*persoane cu funcție de răspundere a persoanei juridice*" urmează a fi definit și pentru domeniul de drept privat.

3) În partea ce ține de acordarea asistenței juridice garantate de stat pentru persoanele juridice, prevăzut prin completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2²), constatăm lipsa mecanismului de recuperare de la aceste persoane, în caz de stabilire a comportamentului ilicit, a cheltuielilor suportate de bugetul de stat pentru reprezentare, or, persoanele juridice de drept privat se constituie (de regulă) cu scopul de a obține beneficii (comerciale), fapt ce presupune existența valorilor patrimoniale. Astfel, în cazul în care persoana juridică se eschivează de la stabilirea reprezentantului acesteia în cadrul procesului penal, potrivit reglementărilor propuse de autorul proiectului, avînd în vedere necesitatea respectării drepturilor acesteia intervine obligația statului de a asigura reprezentarea, fapt ce presupune cheltuieli nejustificate din contul bugetului. În atare circumstanțe, constatăm că nu există temeiuri justificate de a eschiva orice persoană juridică, ținînd cont de scopurile comerciale a acestora și statutul de personal (mai mulți angajați, acționari, asociați, etc.), de la restituirea în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare, fapt ce ar forma un echilibru între interesele întregii societăți și a unei singure entități, ar exclude cheltuielile nejustificate din contul bugetului de stat (prejudicierea) și acționarea cu rea-credință a persoanelor juridice prin ne desemnarea reprezentantului acesteia.

Pe cale de consecință, propunerea în cauză nu poate fi susținută fără stabilirea unui mecanism efectiv de recuperare în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare.

4) Sub aspect economico-financiar, menționăm că prin proiect se propune completarea Codului de procedură penală și subsecvent a Legii nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat cu norme juridice ce ar permite includerea persoanelor juridice, persoanelor victime ale infracțiunilor de tortură, ale tratamentului inuman și degradant, persoanelor victime ale traficului de ființe umane și solicitanților de azil în cadrul procedurii de azil drept în categorii de beneficiari ai asistenței juridice garantate de stat.

Potrivit notei informative, la compartimentul 4 "Fundamentarea economico-financiară", autorul menționează că implementarea proiectului nu va duce la cheltuieli semnificative din bugetul de stat, fără a fi prezentată o estimare a costului pentru categoria de beneficiari incluși în proiect.

Ținem să menționăm că în anul 2019, pentru prestarea serviciilor de asistență juridică de stat, în bugetul Ministerului Justiției sunt prevăzute mijloace în sumă de 38.3 mil. lei.

Prin urmare, în condițiile de bugetare prudentă, accentuate în special de punerea în aplicare a Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Ministerul Finanțelor este privat de a susține la momentul actual propunerea de proiect respectivă, dacă impactul acesteia nu este prevăzut în buget.

5) Suplimentar, în vederea stabilirii unei certitudini juridice de ordin procedural și avînd în vedere încasarea mijloacelor financiare din contul statului, este imperativ necesar executarea soluției judecătorești în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care reprezintă o normă specială ce reglementează procedura de încasare a mijloacelor financiare, în baza titlurilor executorii, din contul bugetului de stat.

În urma celor menționate, solicităm expunerea art. 473⁴ alin. (9) din Codul de procedură penală în următoarea redacție:

“(9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, cu excepția încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire. Încheierea poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”

La fel, considerăm indisolubil necesar completarea art. 473⁴ din Codul de procedură penală cu alin. (10)-(14) cu următorul cuprins:

“(10) Recursul suspendă executarea încheierii în partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire.

(11) Încheierea judecătorească privind încasarea mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire se execută după ce devine definitivă, în modul stabilit de legislația în vigoare.

(12) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlu executoriu, emis în baza încheierii judecătorești definitive, spre executare organului care pune în executare hotărîrea judecătorească de condamnare.

(13) În decurs de 10 zile din data prezentării titlului executoriu, eliberat în baza încheierii judecătorești definitive, organul care pune în executare hotărîrea judecătorească de condamnare remite Ministerului Finanțelor titlul executoriu, împreună cu hotărîrile judecătorești emise pe cauza respectivă, și datele bancare ale creditorului sau, după caz, contul de peculiu.

(14) Titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”

SECRETAR DE STAT

Viorica PRICOP

Ex.: Sergiu Slova
tel.: (022) 26-25-40
e-mail: sergiu.slova@mf.gov.md

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3464 din 18.06 2019
La nr. 18-23-3125 din 30 mai 2019

✓ Ministerul Justiției

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019), în limitele competențelor funcționale comunicăm următoarele.

1) La punctul 2:

a) Formularea conținută în reglementare de genul „de la data comunicării refuzului” este echivocă și astfel va permite interpretări abuzive la aplicare cu referire la modalitatea de aducere la cunoștință a actului de refuz. În acest sens, expresia „comunicarea refuzului” poate fi percepută ca fiind o înștiințare (scrisoare, informație) prin care i se aduce la cunoștința persoanei care a depus plîngere despre refuzul organului de urmărire penală, dar nu și actul procedural propriu-zis. Acest fapt poate duce la îngrădirea accesului liber la justiție, or persoana va fi lipsită de dreptul de a contesta refuzul organului de urmărire penală, deoarece în atare situație există probabilitatea ca o eventuală contestare a refuzului organului de urmărire penală de a primi plîngerea sau denunțul să fie respinsă ca tardivă.

Curtea Constituțională, prin pct.61 din Hotărîrea nr.6/19.03.2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin.(2) din Codul de procedură penală (contestarea refuzului organului de urmărire penală de a primi plîngerea sau denunțul privind comiterea unei infracțiuni) (sesizarea nr.8g/2019), a reținut că, „[...] dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decît de la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz contrar, el riscă să devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia.”

Astfel, se propune substituirea textului „de la data comunicării refuzului” cu textul „de la data la care a luat cunoștință de actul de refuz”.

b) Aceeași obiecție este valabilă și pentru pct.3, iar ca urmare se propune în acest sens substituirea textului „de la comunicarea rezultatului” cu textul „de la data la care s-a luat cunoștință cu rezultatul”.

c) De asemenea, se reține că propoziția a doua din art.265 alin.(2) este formulată ambiguu și astfel va permite interpretări abuzive referitor la modalitatea de contestare a ordonanței procurorului. Respectiv, conform normei formulate prin

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. _____
" 20 " 06 20 19

proiect ordonanța procurorului se contestă la judecătorul de instrucție, deși potrivit art.299¹ alin.(2) din Cod de procedură penală, „(2) *Plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul teritorial sau de cel al procuraturii specializate, precum și de adjuncții lor, se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui ori de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale. Plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui.*”.

Respectiv, se propune pentru propoziția a doua din art.265 alin.(2) următorul cuprins: „*Ordonanța procurorului ierarhic superior, ca rezultat a expunerii asupra legalității ordonanței procurorului și ordonanței procurorului de verificare a legalității ordonanței organului de urmărire penală, poate fi contestată la judecătorul de instrucție, în termen de 10 zile de la data comunicării.*”.

2) La pct.5, norma propusă pentru art.521 alin.(2²) contravine art.57 alin.(2) pct.14), care statuează că una din atribuțiile ofițerului de urmărire penală este și de a solicita oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea avocatului care acordă asistență juridică garantată de stat în cauza penală în cazurile prevăzute de prezentul cod. Respectiv, prin norma analizată ofițerul de urmărire penală este limitată în acțiunea respectivă, acesta fiind nevoit să intervină prin propunere la procurorul conducător al urmăririi penale.

Astfel, se propune completarea la art.521 alin.(2²) după cuvintele „*persoanei juridice,*” cu cuvintele „*ofițerul de urmărire penală,*”.

3) Subsecvent, proiectul nu conține avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare și sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

În vederea excluderii neconcordanțelor între constatările expertizei anticorupție și prevederile proiectului definitivat, comunicăm că expertiza menționată supra se va efectua conform Legii integrității nr.82/2017. Potrivit art.28 alin.(4) din Legea nr.82/2017 „*Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitivare înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.*”.

Urmare celor expuse, solicităm condescendent expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director interimar

Lidia CHIREOGLO

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat IDNO 1006601000130

nr.44/22-2675 „25” septembrie 2019
la nr. 03/9073 din „12” septembrie 2019

Ministerul Justiției

Ministerul Afacerilor Interne a examinat repetat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative și în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Se consideră oportun la art.58 alin.(4) Cod de procedură penală după textul „traficului de ființe umane și traficului de copii” să fie completat cu textul „violența în familie, violența sexuală”.

Amendamentul propus va acorda victimelor violenței în familie și violenței sexuale o protecție calificată din partea statului, aceste persoane fiind, de regulă, vulnerabile.

Secretar de stat

Digitally signed by Erhan Ianuş
Date: 2019.09.25 09:14:14 BST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ianuş ERHAN

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat IDNO 1006601000130

nr.44/ 22-1362 „11” iunie 2019
la nr. 18-23-3125 (număr unic 245/MJ/2019) din „30” mai 2019

Ministerul Justiției
Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, și în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri pe marginea acestuia.

Secretar general de stat

Digitally signed by Carp Simion
Date: 2019.06.12 11:33:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Simion CARP

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat, IDNO 1006601000130

Nr. 44/22 – 1746 din „ 19 ” iulie 2019
La nr. 03/6951 din 09 iulie 2019

Ministerul Justiției

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul de procedură penală și Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat), înregistrat cu numărul unic 245/MJ/2019, elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 30 din 22 noiembrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 521 alin. (2) din Codul de procedură penală și a Hotărârii Curții constituționale nr. 6 din 19 martie 2019 privind excepția de neconstituționalitate a art. 265 alin. (2) din Codul de procedură penală, și în limita competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor/prounerilor în privința acestuia.

Secretar de stat

Digitally signed by Purice Dorin
Date: 2019.07.19 15:16:06 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorin PURICE

Ex. Dorina Cozari
Tel: 255-693
e-mail: dorina.cozari@mai.gov.md

11 septembrie 2019 Nr. 04-3/23
La Nr. din

Doamnei Olesia STAMATE
Ministrul Justiției

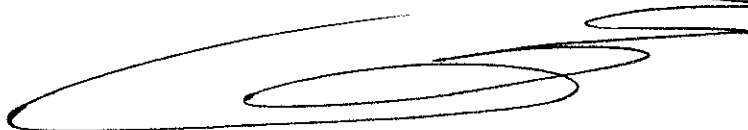
OPINIE
asupra proiectului Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de
Lege pentru modificarea unor acte normative

Avocatul Poporului repetat a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, elaborat de Ministerul Justiției.

Potrivit notei informative proiectul respectiv este elaborat în vederea executării Hotărîrii Curții Constituționale nr. 30 din 22 noiembrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 521 alin. (2) din Codul de procedură penală și a Hotărîrii Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Luînd în vedere că recomandările Avocatului Poporului au fost incluse în redacția proiectului vizat, și ținînd cont de faptul că aceste modificări vor contribui la respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, consider oportună promovarea și adoptarea lui în termeni proximi.

Cu respect,

Mihail COTOROBAI,
Avocatul Poporului

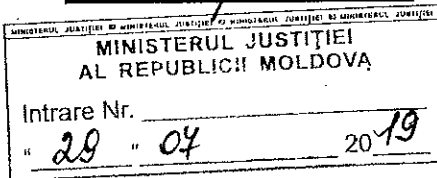
ex: Elena Draghici tel.: 022 234-800

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr. _____	
" 14 "	09 20 19

19.04.19
La Nr. 03/6951

Nr. 04-3/11
din 09.04.19

Doamnei Olesia STAMATE
Ministrul Justiției

OPINIE

asupra proiectului Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative

Avocatul Poporului repetat a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, elaborat de Ministerul Justiției.

Potrivit notei informative proiectul vizat a fost elaborat în scopul executării Hotărîrii Curții Constituționale nr. 30 din 22 noiembrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 521 alin. (2) din Codul de procedură penală și Hotărîrii Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Avocatul Poporului susține intenția de a perfecționa legislația procesual penală și insistă asupra propunerilor menționate anterior asupra proiectului propus spre avizare.

Art.I – Codul de procedură penală al Republicii Moldova

1. În ultima frază din art.265 alin. (2) în redacția expusă în proiectul vizat, de substituit sintagma: "de la momentul comunicării" cu sintagma "din momentul în care persoana a luat cunoștință de refuz". Acest fapt va asigura implementarea efectivă a Hotărîrii Curții Constituționale nr.6 din 19.03.2019¹, care a statuat că "dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decât de la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz contrar, el riscă să devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia".

În context, consider relevante argumentele CtEDO în cauza Ivanova și Ivashova v Rusia și anume că: "...instanța națională nu poate avea o interpretare rigidă a dreptului intern care ar avea drept consecință să i se impună justițiabilului

¹ Hotărîrea Curții Constituționale nr.6 din 19.03.2019, în vigoare 19.03.2019 (privind declararea neconstituționalității alin.(2) din art.265.), pct. 61;

o sarcină pe care să nu fie capabil să o respecte. A solicita introducerea unei căi de atac în termen de o lună de la data emiterii unei copii complete a deciziei de către grefa instanței – și nu din momentul în care persoana în cauză poate lua la cunoștință efectiv despre hotărârea judecătorească – ar transforma curgerea termenului într-un element care iese complet de sub controlul justițiabilului. **Curtea a afirmat că dreptul la o cale de atac ar trebui să fie exercitat după ce partea interesată poate lua la cunoștință efectiv despre hotărârea judecătorească în forma sa completă.**²

2. Pornind de la aceleași raționamente la art.313 alin.(3), după sintagma ”în termen de 10 zile” propunem completarea cu sintagma ”din momentul în care persoana a luat cunoștință cu rezultatul examinării plîngerii sau de la data expirării termenului prevăzut de Lege la care urma să primească răspuns la plîngere”.

Accentuăm asupra faptului că: ”Dreptul la acțiune sau la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv deciziile judiciare care le impun o obligație sau care ar putea aduce atingere drepturilor sau intereselor lor legitime. În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării deciziilor lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la cunoștință a deciziei instanței, precum și a temeiurilor care o motivează, pentru a permite părților, dacă este cazul, să formuleze o cale de atac (Miragall Escolano și alții v Spania, pct. 37) sau unei părți terțe interesate să intervină (Cañete de Gofii v Spania, pct. 40)”³.

În concluzie, Avocatul Poporului salută promovarea acestui proiect cu luarea în considerare a sugestiilor expuse supra întru asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu respect,

Mihail COTOROBAL,
Avocatul Poporului

ex: Elena Draghici tel.: 022 234-800

² Ghid CEDO privind art. 6 din Convenție – Dreptul la un proces echitabil (aspectul civil), actualizat la 30.04.2018, pag.23/91 <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2018/11/Ghid-art.-6-din-CEDO-civil-30.04.2018.pdf>;

³ Ghid CEDO privind art. 6 din Convenție – Dreptul la un proces echitabil (aspectul civil), actualizat la 30.04.2018, pag.22/91 <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2018/11/Ghid-art.-6-din-CEDO-civil-30.04.2018.pdf>;

04.06.2019

La Nr. 11-23-3/25

Nr. 04-3/6

din 30.05.19

Domnului Roman CAZAN,
Secretar general adjunct al Guvernului

OPINIE

asupra proiectului Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative

Avocatul Poporului a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, elaborat de Ministerul Justiției.

Potrivit notei informative proiectul vizat a fost elaborat în scopul executării Hotărîrii Curții Constituționale nr. 30 din 22 noiembrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 521 alin. (2) din Codul de procedură penală și Hotărîrii Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Avocatul Poporului susține intenția de a perfecționa legislația procesual penală și vine cu unele propuneri de îmbunătățire a proiectului propus spre avizare.

Art.I – Codul de procedură penală al Republicii Moldova

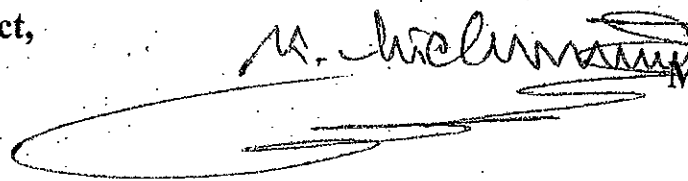
1. În ultima frază din art.265 alin. (2) în redacția expusă în proiectul vizat, recomandăm de substituit sintagma: "de la momentul comunicării" cu sintagma "din momentul în care persoana a luat cunoștință de refuz". Acest fapt va asigura implementarea efectivă a Hotărîrii Curții Constituționale nr.6 din 19.03.2019¹, care a statuat că "dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decât de la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz contrar, el riscă să devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia".

¹ Hotărîrea Curții Constituționale nr.6 din 19.03.2019, în vigoare 19.03.2019 (privind declararea neconstituționalității alin.(2) din art.265.), pct. 61;

2. Pornind de la aceleași raționamente la art.313 alin.(3), după sintagma "în termen de 10 zile" propunem completarea cu sintagma "din momentul în care persoana a luat cunoștință cu rezultatul examinării plîngerii sau de la data expirării termenului prevăzut de Lege la care urma să primească răspuns la plîngere".
3. La art.332 alin.(1), pentru concretizarea normelor juridice, recomandăm după sintagma "art.285 alin.(2)" de completat cu sintagma "din prezentul cod".
4. La art.521 alin.(3) din în redacția propusă, oportun ar fi de completat sintagma "desemnat conform alin.(2) și (2¹)" cu "alin.(2²)".

În concluzie, Avocatul Poporului salută promovarea acestui proiect cu luarea în considerare a sugestiilor expuse supra întru asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu respect,

Mihail COTOROBAL,
Avocatul Poporului

AGENȚIA SERVICIILOR PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, municipiul Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

Tel.: +373 22 50 46 54 Fax: +373 22 21 22 59 e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

15.07.2019 nr. 01/3954

La nr. 03/6951 din 09.07.2019

Ministerul Justiției

Agencia Serviciilor Publice a examinat repetat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019), și în limita competențelor comunică lipsa de obiecții.

Vicedirector

Vitalie CIOLAC

MINISTERUL JUSTIȚIEI	
AL REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr.	
" 16 "	07 20 19

AGENȚIA SERVICIILOR PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, municipiul Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

Tel.: +373 22 50 46 54 Fax: +373 22 21 22 59 e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

18.06.19 nr. *01/3227*

La nr. 18-23-3125 din 30.05.2019

Ministerul Justiției

Cancelaria de Stat

Agenția Serviciilor Publice a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019) elaborat de către Ministerul Justiției și comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Director

Serghei RAILEAN

MINISTERUL JUSTIȚIEI ȘI MINISTERUL JUSTIȚIEI ȘI MINISTERUL JUSTIȚIEI ȘI MINISTERUL JUSTIȚIEI		
MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.		
" 19 "	06	20 19

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova
Biroul migrație și azil

MD-2028, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint. 124, tel: 27-22-03, 26-56-11 26-56-13,
e-mail: migrație@mai.gov.md

Nr. 5/2-3088 " 06 " 06 2019
La 18 - 23 - 3125 din 30.05.2019

Ministerul Justiției

Copie: Cancelaria de Stat

Biroul Migrație și Azil a examinat proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019) și, în limita competențelor funcționale, comunică susținerea acestuia fără obiecții și propuneri.

Director

Olga POALELUNGI

Ex.: Mihail OLARU
Tel.: 022 277 488

MINISTERUL JUSTIȚIEI MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. _____
" 07 " 06 2019

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova
Biroul migrație și azil

MD-2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 124 tel: 27-22-03, 27-72-51, 27-74-88, fax: 27-22-03
e-mail: migratie@mai.gov.md

nr. 5/2-3964 18 04 2019
La nr. 03/6951 din 09.07.2019

Ministerul Justiției

Biroul migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne a examinat repetat *proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative*, elaborat de Ministerul Justiției (număr unic 245/MJ/2019) și, în limita competențelor funcționale, reiterează susținerea proiectului.

Totodată, recent Curtea Supremă de Justiție, în Opinia consultativă nr. 107 din 05 iulie 2019 privind procedura de luare în custodie publică/prelungire a duratei de luare în custodie publică a străinilor în privința cărora a fost dispusă măsura returnării, expulzării sau care au fost declarați indezirabili, a precizat că *demersurile înaintate în baza art. 64 al Legii 200/16.07.2010 urmează a fi examinate în procedura contenciosului administrativ*.

Menționăm că art. 64 al Legii nr. 200/2010 se referă la procedurile de luare în custodie publică a străinilor și stipulează că „luarea în custodie publică este o măsură de restrângere a libertății de mișcare, *dispusă de instanța de judecată împotriva străinului care nu a executat decizia de returnare sau care nu a putut fi returnat în termenul prevăzut de legislație, care a trecut sau care a încercat să treacă ilegal frontiera de stat, care a intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior, a cărui identitate nu a putut fi stabilită, care a fost declarat indezirabil, împotriva căruia a fost dispusă expulzarea sau dacă există riscul sustragerii acestuia*”.

Astfel, reieșind din cele expuse și luând în considerație prevederile constituționale privind egalitatea în drepturi și îndatoriri, cu excepțiile prevăzute de legislație, ale cetățenilor străini cu cetățenii Republicii Moldova (art.19), precum și garantarea dreptului la apărare a acestora (art.26), *se propune completarea art. 20 din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, cu litera i) cu următorul conținut:*

” i) străinilor care urmează a fi luați în custodie publică.”

Director

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.		
" 18 "	04	20 19
Olga POALELUNGI		

Procuratura Republicii Moldova
Procuratura pentru Combaterea Criminalității
Organizate și Cauze Speciale

Republica Moldova, MD-2001, mun.Chîșinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfint, 73,
tel.(022) 27-51-95, e-mail: proc-ccocs@procuratura.md

17.07.2019 nr.4d/19- 5573
la nr.03/6951 din 09.07.2019

Dnei Olesca STAMATE
Ministrul Justiției

mun.Chîșinău, str.31 August 1989, 82

Cu referire la nr. 03/6951 din 09.07.2019, în conformitate cu prevederile art.33 Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, Vă prezentăm avizul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, după cum urmează.

Astfel, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri la conținutul pct.1-5 din art.I, art.II din proiect.

Totodată, cu referire la modificările propuse la pct.6) art.I din proiect, ce se referă la alin.(2) al art.521 Cod de procedură penală, se propune substituirea textului „aduceri la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț” cu textul: „înștiințării despre emiterea ordonanței de recunoaștere a persoanei juridice în calitate de bănuț”.

În aceeași ordine de idei, se propune substituirea textului „aduceri la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire” cu textul: „înștiințării despre emiterea ordonanței de punere sub învinuire”.

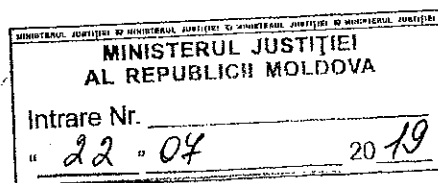
În opinia noastră, expunerea alin.(2) al art.521 Cod de procedură penală în redacția propusă este una conformă prevederilor art.282 Cod de procedură penală, or, se vor elimina eventuale riscuri de invocare a nulității acțiunilor procesuale.

Cu respect,

Adjunct al Procurorului-șef

Lucreția ZAHARIA

Ex.:N.Barbalat
tel.:069999303

Procuratura Republicii Moldova
Procuratura pentru Combaterea Criminalității
Organizate și Cauze Speciale

Republica Moldova, MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 73,
tel.(022) 27-51-95, e-mail: proc-ccocs@procuratura.md

11.06.2019

nr. 40115-4597

La nr. 18-23-3125 din 30.05.2019

✓ **Ministerul Justiției**
str. 31 August 1989 nr. 82

Cancelaria de Stat
str. Piața Marii Adunări Naționale nr. 1

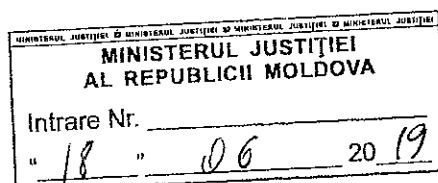
Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a examinat proiectul de hotărîre *privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019)*.

În acest context, ținînd cont de modificările propuse la art. 23 alin. (4) al Legii nr. 198 din 26.07.2019 cu privire la asistența juridică garantată de stat, suplimentar considerăm necesar de a propune spre modificare și prevederile art. 23¹ alin. (2) lit. a) din aceeași lege, după cum urmează: cuvintele „contul oficiului teritorial” se substituie cu cuvintele „bugetul de stat”.

Cu respect,

Adjunct al Procurorului-șef

Vitalie BUSUIOC

Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2005, mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel. (+373) 22-828-373, (+373) 22-828-375, e-mail: proc-gen@procuratura.md

15.07.2019 nr.26-1d/19-335
la nr. 03/6951 din 09.07.2019

Domnului Nicolae EȘANU
Secretar de stat al Ministerului Justiției

Stimate domnule secretar de stat,

Procuratura Generală a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*Codul de procedură penală și Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*), remis pentru avizare repetată.

Având în vedere că obiecțiile și propunerile formulate de Procuratura Generală în Avizul nr.26-1d/19-301 din 12.06.2019 au fost acceptate integral, iar varianta modificată a proiectului de lege urmare a obiecțiilor și propunerilor autorităților vizate, în special avizul Ministerului Finanțelor, au îmbunătățit proiectul de lege și, respectiv, nota informativă aferentă acestuia, susținem proiectul de lege și comunicăm lipsa de obiecții.

Cu respect,

Adjunctul Procurorului General

Iurie GARABA

Ex.Elena Neaga
tel.069999615

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.		
" 14 "	07	20 19

Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2005, mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel. (+373) 22-828-373, (+373) 22-828-375, e-mail: proc-gen@procuratura.md

12.06.2019 nr.26-1d/19-301
la nr.245/MJ/2019

Ministerul Justiției

Copie: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*Codul de procedură penală și Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*), remis pentru avizare.

Având în vedere că proiectul de lege a fost elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr.30 din 22 noiembrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 521 alin. (2) din Codul de procedură penală și Hotărârii Curții Constituționale nr.6 din 19 martie 2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin.(2) din Codul de procedură penală, considerăm oportun promovarea proiectului de lege.

Totodată, întru îmbunătățirea proiectului de lege menționat, înaintăm unele propuneri, inclusiv sub aspect redacțional, după cum urmează:

1. Potrivit proiectului de lege, art.20 din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, care reglementează categoriile de persoane cărora li se acordă asistență juridică calificată indiferent de nivelul veniturilor, se completează cu literele a¹), f), g) și h) cu următorul cuprins:
„a¹) persoanelor juridice prevăzute la art. 521 alin. (2²) din Codul de procedură penală;
f) persoanelor victime ale infracțiunilor de tortură, ale tratamentului inuman și degradant;
g) persoanelor victime ale traficului de ființe umane;
h) solicitanților de azil în cadrul procedurii de azil.”

Astfel, modificările menționate le susținem și apreciem eforturile autorului, întrucât acestea țin de implementarea unor norme din actele normative, indicate *infra*:

- prevederilor art.11 alin. (2) din Legea nr. 137 din 29 iulie 2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunii, care statuează, că
„(2) Victima infracțiunii de tortură, a tratamentului inuman și degradant beneficiază necondiționat de asistență juridică garantată de stat.”;
- art. 4 lit. h) din Legea nr. 241 din 20 octombrie 2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, potrivit căruia
„...Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane se realizează în baza următoarelor principii

Digitally signed by Garaba Iuliu
DN: cn=Garaba Iuliu, o=Procuratura Generala
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

h) accesul necondiționat la protecție și asistență pentru victimele traficului de ființe umane;”;

➤ art. 28 lit. f) din Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova, potrivit căruia

„Solicitantul de azil beneficiază de următoarele drepturi:

f) de a beneficia de asistență juridică în orice etapă a procedurii de azil, în condițiile legii;”.

Totodată, art.11, alin.(1) din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat prevede că *„ (1) Victima infracțiunii beneficiază de asistență juridică garantată de stat, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și în condițiile Legii nr.198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat...”.*

Astfel, potrivit art. 58 alin. (4) pct. 2) din Codul de procedură penală

„(4) Victima unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave contra persoanei, victima torturii, tratamentelor inumane sau degradante, indiferent de faptul dacă este recunoscută în calitate de parte vătămată sau parte civilă, dispune de asemenea de următoarele drepturi:

2) să fie asistată, în condițiile legii, de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat în cazul în care nu dispune de mijloace bănești pentru a plăti avocatul;”.

Respectiv, avînd în vedere completările propuse la art.20 din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, și implicit litera g), și faptul că prevederile art.165 alin.(1) și 206 alin.(1) din Codul penal nu sînt incidente prevederilor art. 58 alin. (4) pct. 2) din Codul de procedură penală, întru înlăturarea unui tratament discriminatoriu referitor la victimele infracțiunilor de trafic de ființe umane și trafic de copii, propunem a modifica și art.58 alin. (4) pct. 2) din Codul de procedură penală, după cum urmează:

„la alineatul (4), după textul „victima torturii, tratamentelor inumane sau degradante,” de completat cu textul „traficului de ființe umane și traficului de copii,”.

Pe cale de consecință, propunem la art.20 din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, litera g) din proiect, de completat cu textul *„și traficului de copii”.*

De ordin redacțional

Întru înlăturarea erorii tehnice evidente, la **pct.5 din proiect**, la articolul 521 din Codul de procedură penală, propunem la alineatul (3), cuvintele *„desemnat la”* să se substituie cu cuvintele *„desemnat al”*. Or, alineatul (3), articolul 521 din Codul de procedură penală prevede *„(3) Reprezentantul legal sau, după caz, reprezentantul desemnat al persoanei juridice o reprezintă pe aceasta la efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod.”*

Adjunctul Procurorului General

Ex. Elena Neaga
tel.069999615

Iurii GARABA

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ DE STAT

APARATUL ADMINISTRATIV

MD – 2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo nr. 1 bl. "A1", bir. 94
Tel./ fax (022) 31-02-74, 31-02-84, e-mail: aparat@cnaajgs.md, www.cnaajgs.md

Nr. 114 din 23 iulie 2019

Ministerul Justiției

mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 82

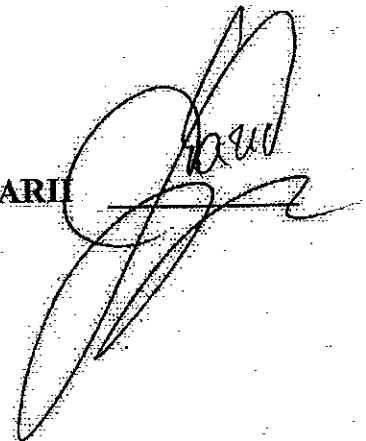
La data de 19 iulie 2019, în adresa Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (în continuare – CNAJGS) a parvenit solicitarea Ministrului Justiției, referitor la expunere opiniei cu privire la avizul Biroului Migrație și Azil cu nr. 5/2-3967 din 17.07.2019. Întemeindu-se pe pct. 30, alin. 14) al Regulamentului de activitate al Aparatului Administrativ al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, aprobat prin Hotărârea nr. 15 a CNAJGS din 24 septembrie 2012, Aparatul administrativ al CNAJGS a examinat demersul în cauză.

Cu privire la propunerea Biroului Migrație și Azil, CNAJGS își expune lipsa de obiecții, referitor la completarea art. 20 din Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, cu litera i) cu următorul conținut: "*i) străinilor care urmează a fi luați în custodie publică.*"

Profitând de această ocazie, ținem să subliniem faptul că suntem deschiși pentru orice conlucrare și vom fi recunoscători pentru orice suport acordat în vederea consolidării și dezvoltării sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

Cu respect,
Director executiv

Lilian DARIU

Ex: D. Condrea
Tel.: 0 (22) 31-02-74

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ASISTENȚĂ JURIDICĂ GARANTATĂ DE STAT

APARATUL ADMINISTRATIV

MD – 2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo nr. 1 bl. "A1", bir. 94

Tel./ fax (022) 31-02-74, 31-02-84, e-mail: aparat@cnaigs.md, www.cnaigs.md

Nr. 106 din 12 iulie 2019

Ministerul Justiției

mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82

La data de 09 iulie 2019, în adresa Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (în continuare – CNAJGS) a parvenit demersul Ministerului Justiției cu referire examinarea repetată a proiectul de hotărâre privind aprobarea *proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019)*, definitivat în rezultatul analizei avizelor și expertizelor recepționate la demersul Cancelariei de Stat nr. 18-23-3125 din 30 mai 2019. Întemeindu-se pe pct. 30, alin. 14) al Regulamentului de activitate al Aparatului Administrativ al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, aprobat prin Hotărârea nr. 15 a CNAJGS din 24 septembrie 2012, Aparatul Administrativ al CNAJGS a examinat demersul în cauză și comunică următoarele.

Cu referire la modificările și completările propuse, expunem lipsa de obiecții și propuneri.

Profitând de această ocazie, ținem să subliniem faptul că suntem deschiși pentru orice conlucrare și vom fi recunoscători pentru orice suport acordat în vederea consolidării și dezvoltării sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

Cu respect,

**Director executiv
al CNAJGS**

Lilian DARIU

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ DE STAT

APARATUL ADMINISTRATIV

MD - 2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo nr. 1 bl. "A1", bir. 94

Tel./fax (022) 31-02-74, 31-02-84; e-mail: aparat@cnaajgs.md, www.cnaajgs.md

Nr. 23 din 27 iunie 2019

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

MD-2033 Casa Guvernului

La data de 31 mai 2019, în adresa Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

(în continuare - CNAJGS) a parvenit demersul Cancelăriei de Stat cu referire la avizare, expertiză juridică și expertiză anticorupție proiectul de hotărâre privind aprobarea *proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019)*. Intemeindu-se pe pct. 30, alin. 14) al Regulamentului de activitate al Aparatului Administrativ al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, aprobat prin Hotărârea nr. 15 a CNAJGS din 24 septembrie

2012, Aparatul Administrativ al CNAJGS a examinat demersul în cauză și comunică următoarele.

Cu referire modificările aduse art. 26 din Legea nr. 198/2007, avem să facem următoarele concretizări și propuneri:

Din nota informativă la proiectul de modificare a legii, rezultă că la momentul actual, Legea nr. 198/2007 instituie obligația coordonatorului oficiului teritorial se aducă la cunoștința solicitantului

decizia de acordare a asistenței juridice calificate în cel mult 3 zile lucrătoare. Însă este practic imposibil de a înștiința legal, prin scrisori oficiale, cu aviz de recomandare, toți solicitanții de asistență juridică garantată de stat. Deși, Oficiile teritoriale depun efort și comunică deciziile

coordonatorului de acordare a asistenței juridice garantate de stat și prin alte metode de comunicare cum ar fi: telefon, fax sau email, însă înștiințarea prin metoda scrisorilor recomandate

cu aviz de recepție, impune cheltuieli financiare majore, ce nu pot fi acoperite de încă o dată, fiindăcă, în cazul Oficiilor teritoriale primesc sute de solicitări de acordare a asistenței juridice

garantate de stat în același timp, conform Standardelor de calitate ale activității vocaților care acordă asistență juridică garantată de stat pe diferite tipuri de cauze, avocatul este obligat imediat

după desemnare să ia legătura cu beneficiarul asistenței juridice garantate de stat și organele care administrează cauza. Astfel, avocatul aduce la cunoștința beneficiarului, faptul desemnării sale în

calitate de avocat care acordă asistență juridică garantată de stat pe cauza, decizând, în acest sens, necesitatea informării suplimentare a acestuia prin metoda clasică (scris). Din aceste considerente,

proiectul va reglementa ca decizia de acordare a asistenței juridice calificate va fi comunicată beneficiarului pe format de hârtie, în situațiile prevăzute la art. 26 alin. (1), (3¹) și (4) din Legea nr. 198/2007, la solicitare ultimului.

Însă, în proiectul Legii de modificare a actelor normative, la art. II pct. 5 se propune următoarea modificare:

5. La articolul 26, alineatele (1), (3¹) și (4) se completează cu textul „de la solicitare”;

Considerăm această formulare a fi fiind una mai puțin reușită, că nu corespunde scopului urmărit prin modificare și că nu este în concordanță cu motivarea expusă în nota informativă, iar odată ce se va produce va denatura conținutul art. 26, or o asemenea prevedere nu va scuti coordonatorul de continuarea deciziei pe suport de hârtie, ci dintr-o părți îl va obliga.

În această ordine de idei, propunem ca ultima propoziție din art. 26 alin. 1) să aibă următorul cuprins: **Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia.**

O asemenea formulare va păstra obligația coordonatorului de a emite decizia în cel mult 3 zile lucrătoare, dar îl va scuti de comunicarea ei solicitantului pe suport de hârtie, atâta timp cât ultimul nu va solicita acest lucru. Formularea este valabilă în egală măsură și pentru alineatele (3¹) și (4).

Totodată, se impune o completare similară și la alineatul 3 al art. 26, astfel încât acesta urmează a fi completat în final cu sintagma „iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.”

În final, art. 26 ar trebui să aibă următorul conținut:

- Articolul 26. Înaintarea cererii sau solicitării de acordare a asistenței juridice calificate**
- (1) În cazul prevăzut la art. 19 alin. (1) lit. a), solicitantul asistenței juridice calificate poate să depună cerere la oficiul teritorial, la organul de urmărire penală sau la instanța judecătorească. Organul de urmărire penală sau instanța judecătorească va remite oficiului teritorial, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării, cererea și documentele anexate. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia.
 - (2) În cazul prevăzut la art. 19 alin. (1) lit. b), persoana care a efectuat reținerea solicită în termen de o oră oficiului teritorial numirea unui avocat de serviciu. Coordonatorul oficiului teritorial va desemna avocatul de serviciu și va aduce numele avocatului la cunoștința persoanei sau organului care a efectuat reținerea, în decursul a 3 ore din momentul recepționării solicitării de numire a avocatului de serviciu.

(3) În cazurile prevăzute la art.19 alin.(1) lit.c) și d), oficiului teritorial i se prezintă solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței judecătorești privind numirea apărătorului, fără a fi necesară înaintarea cererii prevăzute la art.25. Decizia coordonatorului oficiului teritorial privind acordarea asistenței juridice calificate se aduce la cunoștință solicitantului în decursul unei zile lucrătoare din momentul emiterii, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.

(3¹) În cazul prevăzut la art.19 alin.(1¹), copilul victimă a infracțiunii sau reprezentantul legal al acestuia și victima violenței în familie pot să depună cerere la oficiul teritorial, la organul de urmărire penală sau la instanța judecătorească. Organul de urmărire penală sau instanța judecătorească va remite cererea și documentele anexate oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia.

(4) În cazul prevăzut la art.19 alin.(1) lit.e), solicitantul asistenței juridice calificate prezintă oficiului teritorial o cerere cu respectarea prevederilor art.25. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia.

În partea ce ține de celelalte modificările și completările propuse, expunem lipsa de obiecții și propuneri.

Profitând de această ocazie, ținem să subliniem faptul că suntem deschiși pentru orice conlucrare și vom fi recunoscători pentru orice suport acordat în vederea consolidării și dezvoltării sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

Cu respect,

Director executiv
al CNAJGS

Lilian DARIU

Ex. Condrea D.
Tel. 022 31 02 74

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Inspectoratul General al Poliției
Inspectoratul național de investigații
Centrul pentru combaterea traficului de persoane

MD-2009, mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 1, tel. (373-22) 25-49-11, (373-22) 25-49-98, fax: (373-22) 28-83-68,
e-mail: cctp_in@igp.gov.md, www.poliția.md, c/f 1013601000495, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat

Nr. 34/18/14- *1413* din *06 06* 2019
La nr. 18-23-3125 din 30.05.2019 (Nr. unic: 245/MJ/2019)

Ministerul Justiției

secretariat@justice.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Centrul pentru combaterea traficului de persoane al Inspectoratului național de investigații al IGP a examinat scrisoarea parvenită cu referire la avizarea proiectului de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 245/MJ/2019)*, autor – Ministerul Justiției.

În contextul dat, vă comunică că susține integral conceptul de document, astfel nu intervine cu anumite propuneri de completare sau modificare a acestuia.

Lilian LEVANDOVSKI
Șef

Zimbra

victor.stratu@justice.gov.md

Fwd: Nr. 03/6951 din 09.07.2019 la nr. 31-13-1877 din 28.03.2019

De la : CCTP INI IGP <cctp_ini@igp.gov.md>

Ma, 16 Iul, 2019 13:50

Subiect : Fwd: Nr. 03/6951 din 09.07.2019 la nr. 31-13-1877
din 28.03.2019**Către :** victor stratu <victor.stratu@justice.gov.md>

Centrul pentru combaterea traficului de persoane, a examinat repetat proiectul legii pentru modificarea Codului de procedură penală nr. 122/2003 (executarea HCC nr.30/2018 și HCC nr. 6 din 19/2019)/ m.111 MJ/2018 (inclusiv m.53 MJ/2018) . Astfel, aducem la cunoștința Dumneavoastră despre lipsa amendamentelor sau obiecțiilor referitor la documentul examinat.

Cu respect,

**Centrul pentru combaterea traficului de persoane
Inspectoratul național de investigații
Inspectoratul General al Poliției**

*Adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri 1, MD-2009**Tel: 25-49-11, 25-49-98, fax: 28-83-68, 25-49-92**E-mail: cctp_ini@igp.gov.md*

Acest mesaj și orice fișiere atasate acestuia sunt permise spre utilizare doar destinatarului și poate conține informație cu acces restricționat. Dacă nu sunteți un destinatar sau autorizat în alt mod decât a primi acest mesaj, va aducem la cunoștință că dezvăluirea, copierea sau distribuția acestui mesaj este strict interzisă și poate fi ilegală. Dacă ați primit acest mesaj din greșală, vă rugăm să informați imediat expeditorul la adresa de răspuns și să ștergeți acest mesaj din sistem.

This e-mail message and any attachments are only for the use of the intended recipient and may contain confidential information. If you are not an addressee or otherwise authorized to receive this message, you are hereby notified that any disclosure, copying or distribution of this message is strictly prohibited and may be unlawful. If you have received this email by mistake, please notify the sender immediately by reply e-mail and delete this message from your system.

Zimbra

victor.stratu@justice.gov.md

Propuneri de modificare a Legii 198 din 2007

De la : Oleg Palii <oleg.palii@cda.md>
Subiect : Propuneri de modificare a Legii 198 din 2007
Către : victor stratu <victor.stratu@justice.gov.md>
Cc : Natalia Postaru <natalia.postaru@cda.md>

Ma, 16 Iul, 2019 10:25

1 fișier atașat

Stimate dle Stratu,

Cantrul de Drept al Avocatilor este partener juridic al Agentiei ONU pentru Refugiati, acordand, din 2009, asistenta juridica persoanelor plasate in custodie publica. Suntem parteneri cu Consiliul Național pentru Asistenta Juridica Garantata de Stat si Biroul Migratie si Azil.

Prin intermediul Biroului Migratie si Azil am aflat despre proiectul de modificare a Legii 198 din 2007 privind asistenta juridica garantata de stat. Propun includerea la art. 20 a legii respective a unei litere noi cu urmatorul continut : **"persoanelor in privinta carora este solicitata plasarea in custodie publica sau prelungirea plasarii in custodie publica"**.

Consider necesara aceasta modificare, din urmatoarele considerente. Pana la 05.07.2019 persoanele plasate in custodie publica erau asistate de CNAJGS in baza prevederilor art 20 lit. "c) persoanelor in a căror privință există riscul aplicării sancțiunii de expulzare **în cadrul procedurilor contravenționale;**"

Mentionez ca expulzarea in cadrul procedurilor constarentionale și luarea in custodie publica, conform prevederilor Legii 200 din 2010 - sunt proceduri distincte. La 05.07.2019 Curtea Suprema de Justitie, prin Opinia Consultativa nr. 107 a dispus examinarea chestiunilor legate de plasare/prelungirea plasarii in custodie publica, **in procedura administrativa.** Astfel desemnarea, in temeiul prevederilor art 20 lit. "c), a avocatilor CNAJGS, pentru cazurile de custodie publica mnu mai este corecta.

Întru evitarea interpretarilor eronate ale legislatiei și intru evitarea situatiilor cand persoanele in necesitate de asistenta juridica calificata sa nu o poata primi, consider necesara includerea in Legea 198 din 2007 a unei prevederi exprese, referitoare la persoanele in privinta carora este solicitata plasarea in custodie publica sau prelungirea plasarii in custodie publica.

Cu respect,

Oleg PALII

Executiv director

Centrul de Drept al Avocatilor - Law Center of Advocates

nr. 8, Valea Parcalab str. Chisinau, MD-2009, Republica Moldova

tel. (+ 373)-22-240-899, fax. (+ 373)-22-240-898, mob. (+373)-69-137-160

e-mail: oleg.palii@cda.md, web: www.cda.md.

2.	Inspectoratul General al Poliției	3. Pct.5 din art. II al proiectului urmează a fi reformulat întrucât contravine tehnicii de elaborare a actelor normative prevăzute la art. 54 alin. (2) lit. a) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative De altfel, nu este clar unde anume în conținutul alin.(1), (3¹) și (4) al art.26 din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat urmează a fi completate cu sintagma „de la solicitare”, astfel creîndu-se incertitudine referitor la conținutul final al prevederii. 4. Conform pct.5 din art. I al proiectului se urmărește modificarea și completarea art. 521 al Codului de procedură penală cu noi prevederi. Totodată, se atrage atenția asupra faptului că alin.(2) art.521 Cod procedură penală a fost declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 30 din 22.11.2018 din cauza lipsei unei reglementări privind posibilitatea persoanei juridice inculpate de a-și desemna un reprezentant în cadrul proceselor penale. În acest sens, se comunică necesitatea conformării la prevederile hotărârii sus-numite întru neadmiterea completării art. 521 al Codului de procedură penală cu reglementări declarate <i>a priori</i> neconstituționale. 5. În art. 521 alin.(3) al Codului de procedură penală este prevăzută sintagma „desemnat al”, dar nu „desemnat la” potrivit pct. 5 din art. I al proiectului.	3. Nu se acceptă. A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 16. 4. Nu se acceptă. Avînd în vedere că proiectul respectiv urmărește ajustarea cadrului legal (la caz art. 521 alin. (2) din Codul de procedură penală) la raționamentele reflectate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 30 din 22.11.2018, se impune necesitatea de a oferi noimei respective un text de lege ce ar corespunde condițiilor de constituționalitate. 5. Se acceptă. A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 2.

		6. Consecvent se relevă faptul ca în conținutul notei informative lipsesc mențiuni privind constatările expertizei juridice.	6. Nu se acceptă. În conformitate cu art. 34 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, „Expertiza proiectului de act normativ este efectuată concomitent cu avizarea și consultarea publică. [...]” Respectiv, prin cererea nr. 18-23-3125 din 30 mai 2019, a fost remis spre avizare și expertiză juridică și anticorupție proiectul respectiv. Astfel, la etapa avizării și consultării publice a unui proiect de act normativ <i>a priori</i> va lipsi constatările expertizei juridice și anticorupție.
3.	Centrul Național Anticorupție	7. Formularea conținută în reglementare de genul „<i>de la data comunicării refuzului</i>” este echivocă și astfel va permite interpretări abuzive la aplicare cu referire la modalitatea de aducere la cunoștință a actului de refuz. În acest sens, expresia „<i>comunicarea refuzului</i>” poate fi percepută ca fiind o înștiințare (scrisoare, informație) prin care i se aduce la cunoștință persoanei care a depus plângere despre refuzul organului de urmărire penală, dar nu și actul procedural propriu-zis. Acest fapt poate duce la îngrădirea accesului liber la justiție, or persoana va fi lipsită de dreptul de a contesta refuzul organului de urmărire penală, deoarece în atare situație există probabilitatea ca o eventuală contestare a refuzului organului de urmărire penală de a primi plângerea sau denunțul să fie respinsă ca tardivă. Curtea Constituțională, prin pct.61 din Hotărârea nr.6/19.03.2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 265 alin.(2) din Codul de procedură penală (contestarea refuzului organului de urmărire penală de a primi plângerea sau denunțul privind comiterea unei infracțiuni) (sesizarea nr.8g/2019), a reținut că, „[...] <i>dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decât de la data la care persoana i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz contrar, el riscă să</i>	7. Nu se acceptă. Conform DEX-ului „a comunica” semnifică acțiunea de a aduce la cunoștință; a transmite; a relata; a anunța; a emite; a difuza (știri, informații, vești). Astfel, comunicarea actelor de procedură se efectuează în corespundere cu dispozițiile art. 243 din Codul de procedură penală care instituie regula potrivit căreia, comunicarea celorlalte acte de procedură se face potrivit dispozițiilor Capitolului II al Titlului VIII din cod. Iar art. 236, art. 238-240 din Codul de procedură penală prevede locul și modalitatea de citare (prin înmănare personală sau prin notă telefonică, telegrafică, prin telefax ori prin mijloace electronice), care de altfel se aplică și procedurii de comunicare a actelor procedurale. Prin urmare, exprimarea acțiunii prin care se aduce la cunoștință actele de procedură comportă denumirea de <u>comunicare</u>, or aducerea la cunoștință a actelor de procedură (la caz, refuzul respectiv) constituie rezultatul comunicării efective a refuzului organului de urmărire penală de a primi plângerea sau denunțul privind comiterea sau pregătirea comiterii unei infracțiuni, care de altfel este o obligație a acestuia. Suplimentar, reiterăm raționamentele Curții Constituționale din Hotărârea nr. 2 din 20.01.2015 pentru

	devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia.” Astfel, se propune substituirea textului „de la data comunicării refuzului” cu textul „de la data la care a luat cunoștință de actul de refuz”.	interpretarea articolului 1 alin. (3) combinat cu articolele 69 și 70 din Constituția Republicii Moldova, unde Curtea a invocat cu titlu de principiu că „[...] o normă trebuie interpretată în sensul în care permite aplicarea ei, și nu în sensul în care se exclude aplicarea ei.” (§ 118).
	8. Aceeași obiecție este valabilă și pentru pct.3, iar ca urmare se propune în acest sens substituirea textului „de la comunicarea rezultatului” cu textul „de la data la care s-a luat cunoștință cu rezultatul”.	8. Nu se acceptă. A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 7.
	9. De asemenea, se reține că propoziția a doua din art.265 alin.(2) este formulată ambiguu și astfel va permite interpretări abuzive referitor la modalitatea de contestare a ordonanței procurorului. Respectiv, conform normei formulate prin proiect ordonanța procurorului se contestă la judecătorul de instrucție, deși potrivit art.299¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, „(2) Plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul teritorial sau de cel al procuraturii specializate, precum și de adjuncții lor, se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui ori de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale. Plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui.” Respectiv, se propune pentru propoziția a doua din art.265 alin. (2) următorul cuprins: „Ordonanța procurorului ierarhic superior, ca rezultat a expunerii asupra legalității ordonanței procurorului și ordonanței procurorului de verificare a legalității ordonanței organului de urmărire penală, poate fi contestată la judecătorul de instrucție în termen de 10 zile la data	9. Nu se acceptă. a) Cu referire la obiecțiile privind formularea propoziției a doua din art. 265 alin. (2) din Codul de procedură penală în sensul proiectului subliniem că, acesta prevede modalitatea de contestare a ordonanței ce va fi emisă ca urmare a examinării refuzului (organului de urmărire penală în primirea plîngerii sau denunțului privind comiterea sau pregătirea comiterii unei infracțiuni) ce va putea fi supusă controlului judiciar în fața judecătorului de instrucție. Or, (i) în ipoteza în care plîngerea/denuțul a fost depusă în fața <u>ofiterului de urmărire penală</u>, rezultatul examinării acesteia va putea fi contestat <u>la procuror</u> în sensul art. 298 din Codul de procedură penală, iar această ordonanță a procurorului va putea fi contestată la judecătorul de instrucție în baza art. 313 alin. (2) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, și respectiv, (ii) în cazul în care plîngerea/denuțul a fost depusă în fața <u>procurorului</u> (conform art. 270-270² din Codul de procedură penală), rezultatul examinării acesteia va putea fi contestat <u>la procuror ierarhic superior</u> în sensul art. 299¹ din Codul de procedură penală, iar această ordonanță a procurorului ierarhic superior va putea fi contestată la

comunicării.

judecătorul de instrucție în baza aceluiași dispoziții ale art. 313 alin. (2) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală.

Ba mai mult, afit art. 299 alin. (2) din Codul de procedură penală, cft și art. 299¹ alin. (4) din Codul de procedură penală prevăd că „ordonanța poate fi contestată la judecătorul de instrucție”.

b) În partea ce ține de propunerea înaintată, menționăm că aceasta instituie un mecanism de contestare foarte aspru și riguros, implicând verificarea legalității de două ori aceeași instituție – procuror, care de altfel nu este o instituție cu o deplină jurisdicție, or verificarea legalității unor acțiuni sau acte ale organului de urmărire penală constă în dreptul de acces la un „tribunal” în sensul art. 6 CEDO. În susținerea poziției, reiterăm raționamentele CtEDO din hotărrea *Vasilescu contra României* (22 mai 1998, § 41) în care Curtea a subliniat că, [...] doar o instituție care are jurisdicție deplină și întrunește un număr de exigențe, cum ar fi independența față de executiv și față de părți, poate fi catalogată drept „tribunal”. Dacă în privința independenței și imparțialității instanței de judecată nu există dubii obiective, în privința independenței și a imparțialității organului de urmărire penală pot exista dubii justificate. Organul de urmărire penală este parte a puterii executive și nu beneficiază de garanțiile de care se bucură judecătorii.

	10. La pct.5 (pct. 6 după renumerotare, <i>n.a.</i>), norma propusă pentru art.521 alin.(2²) contravine art.57 alin.(2) pct.14), care statuează că una din atribuțiile ofițerului de urmărire penală este și de a solicita oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea avocatului care acordă asistență juridică garantată de stat în cauza penală în cazurile prevăzute de prezentul cod. Respectiv, prin norma analizată ofițerul de urmărire penală este limitat în acțiunea respectivă, acesta fiind nevoit să intervină prin propunere la procurorul conducător al urmăririi penale. Astfel, se propune completarea la art.521 alin.(2²) după cuvintele „<i>persoanei juridice</i>, ” cu cuvintele „<i>ofițerul de urmărire penală</i>, ”.	10. Nu se acceptă. Rațiunea desemnării unui reprezentant al persoanei juridice instituită în proiect a fost preluată din Hotărârii Curții Constituționale nr. 30 din 22 noiembrie 2018, unde la pct. 44 s-a reținut că „<i>în asemenea circumstanțe, Curtea consideră că este important ca, de la etapele inițiale ale procedurilor, persoana juridică acuzată de comiterea unei fapte penale să poată apela la asistența juridică (n.a.) pe care și-o alege (a se vedea, mutatis mutandis, Martin v. Estonia, 30 mai 2013, §§ 90 și 93). Curtea subliniază că caracterul echitabil al procedurilor reclamă ca persoana juridică acuzată să poată avea parte de întreg spectrul de servicii asimilate asistenței juridice.</i>” Ba mai mult, în hotărârea <i>Martin contra Estoniei</i>, în special § 90 „[...] <i>Curtea notează că [...] avocatul care acordă asistență juridică nu a fost ales de către Asociația Baroului ci mai degrabă de către organul de investigație.</i>” Reieșind din aceste rațiuni, este necesar de remarcat că la etapa urmăririi penale, solicitarea desemnării unui avocat care va acorda asistență juridică garantată de stat urmează a fi efectuată de către conducătorul urmăririi penale, la caz procuror, întrucât desemnarea unui avocat este necesară în interesele justiției și conforme standardelor jurisprudenței CtEDO.
4. Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	11. Ținând cont de modificările propuse la art. 23 alin. (4) al Legii nr. 198 din 26.07.2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, suplimentar considerăm necesar de a propune spre modificare și prevederile art. 23¹ alin. (2) lit. a) din aceeași lege, după cum urmează: cuvintele „<i>contul oficiului teritorial</i>” se substituie cu cuvintele „<i>bugetul de stat</i>”.	11. Se acceptă. Art. II pct. 4 al proiectului va avea următorul cuprins: „4. <i>La articolul 23¹ alineatul (1), textul „alin. (2) și (3)” se exclude, iar la alineatul (2) litera a) cuvintele „contul oficiului teritorial” se substituie cu cuvintele „bugetul de stat”.</i>”

5.	Avocatul Poporului	12. În ultima frază din art. 265 alin. (2) în redacția expusă în proiectul vizat, recomandăm de substituit sintagma: „de la momentul comunicării” cu sintagma „din momentul în care persoana a luat cunoștință de refuz”. Acest fapt va asigura implementarea efectivă a Hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019, care a statuat că „dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decât la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz, contrar, el riscă devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia”. 13. Pornind de la aceleași raționamente la art. 313 alin. (3), după sintagma „în termen de 10 zile”, propunem completarea cu sintagma „din momentul în care persoana a luat cunoștință de rezultatul examinării plîngerii sau de la data expirării termenului prevăzut de lege la care urma să primească răspuns la plîngere”. 14. la art. 332 alin. (1), pentru concretizarea normelor juridice, recomandăm după sintagma „art. 285 alin. (2)” de completat cu sintagma „din prezentul cod”.	12. Nu se acceptă. A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 7
			13. Nu se acceptă. Propunerea înaintată era prevăzută la momentul consultării publice a proiectului de act normativ, iar la moment nu a suferit modificări.
			14. Nu se acceptă. Conform art. 55 alin. (4) din Legea 100/2017 în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.
		15. la art. 521 alin. (3) din redacția propusă, oportun ar fi de completat sintagma „desemnat conform alin. (2) și (2¹)” cu „alin. (2²)”.	15. Nu se acceptă. Dispozițiile art. 521 alin. (3) din Codul de procedură penală instituie regula potrivit căreia reprezentantul legal sau desemnat al persoanei juridice urmează să o reprezinte pe aceasta la toate acțiunile procesuale de urmărire penală și cercetare judecătorească. Astfel, prevederile art. 521 alin. (2²) din Codul de procedură penală în sensul proiectului, prevede instituția

			asistenței juridice garantate de stat ce va fi asigurată din partea unui avocat, iar acestuia îi sunt aplicabile dispozițiile alin. (3) din art. 521, în măsura în care nu survin situațiile de înlocuire a acestuia, adică dispozițiile art. 70 alin. (4) din Codul de procedură penală. Prin urmare, completare art. 521 alin. (3) din redacția propusă a proiectului cu sintagma alin. (2⁴) ar crea un paralelism în legislație.
6. Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat		16. În proiectul legii de modificare a actelor normative, la art. II pct. 5 se propune următoarea modificare: „La articolul 26, alineatele (1), (3¹) și (4) se completează cu textul „de la solicitare”.” Considerăm această formulare ca fiind una mai puțin reușită, că nu corespunde scopului urmărit prin modificare și că nu este în concordanță cu motivarea expusă în nota informativă, iar odată ce se va produce va denatura conținutul art. 26, or o asemenea prevedere nu va scuti coordonatorul de comunicarea deciziei pe suport de hârtie, ci din potrivă îl va obliga. În această ordine de idei, propunem ca ultima propoziție din art. 26 alin. (1) să aibă următorul cuprins: „Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia.” O asemenea formulare va păstra obligația coordonatorului de a emite decizia în cel mult 3 zile lucrătoare, dar îl va scuti de comunicarea ei solicitantului pe suport de hârtie, atâta timp cât ultimul nu va solicita acest lucru.	16. Se acceptă parțial. Art. II pct. 5 al proiectului va avea următorul cuprins: „<i>La articolul 26, alineatele (1), (3), (3¹) și (4) la finala se completează cu textul „, iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.”</i>
		17. Totodată, completarea propusă este valabilă în egală măsură și pentru alineatul 3 al art. 26, astfel încât acesta	17. Se acceptă. A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 16.

	urmează a fi completat în final cu sintagma: „iar în formă scrisă i se comunică doar la solicitarea acestuia.”. 18. În final, art. 26 ar trebui să aibă următorul conținut: Articolul 26. Înaintarea cererii sau solicitării de acordare a asistenței juridice calificate (1) În cazul prevăzut la art. 19 alin.(1) lit. a), solicitantul asistenței juridice calificate poate să depună cerere la oficiul teritorial, la organul de urmărire penală sau la instanța judecătorească. Organul de urmărire penală sau instanța judecătorească va remite oficiului teritorial, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării, cererea și documentele anexate. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia. (2) În cazul prevăzut la art. 19 alin.(1) lit.b), persoana care a efectuat reținerea solicită în termen de o oră oficiului teritorial numirea unui avocat de serviciu. Coordonatorul oficiului teritorial va desemna avocatul de serviciu și va aduce numele avocatului la cunoștință persoanei sau organului care a efectuat reținerea, în decursul a 3 ore din momentul recepționării solicitării de numire a avocatului de serviciu. (3) În cazurile prevăzute la art. 19 alin.(1) lit.c) și d), oficiului teritorial i se prezintă solicitarea organului de urmărire penală sau a instanței judecătorești privind numirea apărătorului, tară a fi necesară înaintarea cererii prevăzute la art.25. Decizia coordonatorului oficiului teritorial privind acordarea asistenței juridice calificate se aduce la cunoștință solicitantului în decursul unei zile lucrătoare din momentul emiterii, iar în formă scrisă i se	18. Se acceptă partial. A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 16.

		comunică doar la solicitarea acestuia. (3¹) în cazul prevăzut la art. 19 alin.(1¹), copilul victimă a infracțiunii sau reprezentantul legal al acesteia și victima violenței în familie pot să depună cerere la oficiul teritorial, la organul de urmărire penală sau la instanța judecătorească. Organul de urmărire penală sau instanța judecătorească va remite cererea și documentele anexate oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia. (4) în cazul prevăzut la art. 19 alin.(1) lit.e), solicitantul asistenței juridice calificate prezintă oficiului teritorial o cerere cu respectarea prevederilor art.25. Decizia de acordare a asistenței juridice calificate se emite de către coordonatorul oficiului teritorial în cel mult 3 zile lucrătoare și se aduce la cunoștință solicitantului în formă scrisă, doar la solicitarea acestuia.	
7.	Ministerul Finanțelor	19. În partea ce ține de modificarea art. 521 alin. (2) din Codul de procedură penală, menționăm necesitatea stabilirii unui termen imperativ (ex: 10 zile) în interiorul căruia persoana juridică trebuie să-și desemneze un alt reprezentant în privința căruia nu se desfășoară un proces penal. Această necesitate rezultă din faptul că prevederea legală prenotată prezintă o normă punitivă de ordin procedural, fapt ce necesită nu doar stabilirea unei obligații, dar și termenul în interiorul căruia aceasta urmează a fi executată. La fel, instituirea termenului ar exclude interpretarea duală a normei, ar crea o certitudine juridică și ar exclude tergiversarea procesului penal prin	19. Se acceptă. Art. II pct. 6 (pct. 5 până la renumerotare – n.a.) al proiectului, articolul 521 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) În cazul în care urmărirea penală sau judecarea cauzei împotriva persoanei juridice se efectuează pentru aceeași faptă sau pentru fapte conexe și în privința reprezentantului ei legal, persoana juridică trebuie să-și desemneze în termen de 5 zile de la momentul aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț sau în termen de 48 de ore de la momentul aducerii la cunoștință a ordonanței de punere

uzarea cu rea-credință a unei norme de drept. Suplimentar, instituirea termenului este conformă și argumentărilor autorului proiectului de a modifica art. 265 și 313 din Codul de procedură penală prin stabilirea unor intervale de timp certe. Astfel, introducerea termenului este necesară intereselor justiției și calității legii.	sub învinuire un alt reprezentant în privința căruia nu se desfășoară un proces penal.”
20. Se acceptă parțial La art. II pct. 5 (după renumerotare pct.6) la art. 521 alin. (2¹) și (2²) cuvintele „persoane cu funcții de răspundere” au fost substitute cu „persoane care gestionează persoana juridică”. În partea ce ține de definire a termenului “persoane cu funcție de răspundere a persoanei juridice” și pentru domeniul de drept privat nu este oportun, având în vedere că art. 124 din Codul penal acoperă cele propuse de autorul avizului, or în conformitate cu art. 124 din Codul penal „Prin persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală se înțelege persoana căreia, în organizația indicată sau într-o subdiviziune a acesteia, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.”	20. În partea ce ține de completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2¹), menționăm că autorul proiectului menționează că termenul “persoane cu funcție de răspundere a persoanei juridice” este definit de art. 123 alin. (1) din Codul penal. La caz, constatăm că art. 123 alin. (1) din Codul penal definește persoanele cu funcții de răspundere din cadrul persoanelor juridice de drept public care nu se regăsesc și în domeniul privat, or, aceasta rezultă din indicarea imperativă că aceste persoane (cu funcție de răspundere) activează în cadrul persoanelor juridice care pot fi create doar de către autoritățile statului (întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor), iar potrivit reglementărilor Codului civil aceste entități juridice nu pot fi create în domeniul dreptului privat. Prin urmare, având în vedere că completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2¹) este aplicabil în special pentru persoanele juridice de drept privat, constatăm că termenul “persoane cu funcție de răspundere a persoanei juridice” rămâne nedefinit, fapt ce poate cauza dualități de interpretare și incertitudine juridică, fapte contrare necesității calității legii și a intereselor justiției. Pe cale de consecință, termenul “persoane cu funcție de răspundere a persoanei juridice” urmează a fi definit

		și pentru domeniul de drept privat. 21. În partea ce ține de acordarea asistenței juridice garantate de stat pentru persoanele juridice, prevăzut prin completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2²), constatăm lipsa mecanismului de recuperare de la aceste persoane, în caz de stabilire a comportamentului ilicit, a cheltuielilor suportate de bugetul de stat pentru reprezentare, or, persoanele juridice de drept privat se constituie (de regulă) cu scopul de a obține beneficii (comerciale), fapt ce presupune existența valorilor patrimoniale. Astfel, în cazul în care persoana juridică se eschivează de la stabilirea reprezentantului acesteia în cadrul procesului penal, potrivit reglementărilor propuse de autorul proiectului, avînd în vedere necesitatea respectării drepturilor acesteia intervine obligația statului de a asigura reprezentarea, fapt ce presupune cheltuieli nejustificate din contul bugetului. În atare circumstanțe, constatăm că nu există temeiuri justificate de a eschiva orice persoană juridică, fiind conștiente de scopurile comerciale a acestora și statutul de personal (mai mulți angajați, acționari, asociați, etc.), de la restituirea în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare, fapt ce ar forma un echilibru între interesele întregii societăți și a unei singure entități, ar exclude cheltuielile nejustificate din contul bugetului de stat (prejudicierea) și acționarea cu rea-credință a persoanelor juridice prin ne desemnarea reprezentantului acesteia. Pe cale de consecință, propunerea în cauză nu poate fi susținută fără stabilirea unui mecanism efectiv de recuperare în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare.	21. Nu se acceptă. În situațiile cînd persoanele juridice refuză să-și desemneze un reprezentant sau sunt în imposibilitate de a-l desemna proiectul prevede la art. 521 alin. (2¹) din Codul de procedură penală că, fie judecătorul de instrucție la faza de urmărire penală, fie instanța de judecată la judecarea cauzei trebuie să preia această sarcină și să desemneze un reprezentant al persoanei juridice la demersul procurorului. În acest caz, reprezentantul persoanei juridice în cadrul unui proces penal este desemnat din rîndurile persoanelor care o gestionează. Din aceste considerente, aplicarea dispozițiilor art. 521 din Codul de procedură penală în sensul proiectului urmează de a fi aplicat consecutiv, astfel încît persoana juridică în privința căreia se desfășoară un proces penal să poată să beneficieze de dreptul la apărare. Astfel, în sensul proiectului: (i) în primul rînd, persoanei juridice i se impune o obligație de a-și desemna un reprezentant – art. 521 alin. (2); (ii) ulterior, în cazul refuzului sau imposibilității desemnării unui reprezentant, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată va desemna un reprezentant al persoanei juridice la demersul procurorului din rîndul persoanelor care gestionează persoana juridică, în privința căreia nu se desfășoară un proces penal – art. 521 alin. (2¹); și, (iii) în final, în cazul absenței persoanelor care gestionează persoana juridică, procurorul sau instanța de judecată vor solicita desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică calificată. Prin urmare, obligația statului de a asigura

		desemnarea unui reprezentant al persoanei juridice în sensul proiectului nu va presupune cheltuieli excesive, or potrivit raționamentelor Curții Constituționale din hotărârea nr. 30 din 22.11.2018, unde „[...] Curtea menționează că, odată implementată, <i>alternativa desemnării reprezentantului de către instanța de judecată nu ar presupune costuri suplimentare excesive.</i>” Mai mult ca atât, dispozițiile art. 229 din Codul de procedură penală prevede mecanismul de recuperare a cheltuielilor de judecată în care este prevăzute și cheltuielile de reprezentare.
	22. Sub aspect economico-financiar, menționăm că prin proiect se propune completarea Codului de procedură penală și subsecvent a Legii nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat cu norme juridice ce ar permite includerea persoanelor juridice, persoanelor victime ale infracțiunilor de tortură, ale tratamentului inuman și degradant, persoanelor victime ale traficului de ființe umane și solicitanților de azil în cadrul procedurii de azil drept în categorii de beneficiari ai asistenței juridice garantate de stat. Potrivit notei informative, la compartimentul 4 ”Fundamentarea economico-financiară”, autorul menționează că implementarea proiectului nu va duce la cheltuieli semnificative din bugetul de stat, fără a fi prezentată o estimare a costului pentru categoria de beneficiari incluși în proiect. Ținem să menționăm că în anul 2019, pentru prestarea serviciilor de asistență juridică de stat, în bugetul Ministerului Justiției sunt prevăzute mijloace în sumă de 38,3 mil. lei. Prin urmare, în condițiile de bugetare prudentă, accentuate în special de punerea în aplicare a Legii nr.	22. Nu se acceptă. Propunerea completării art. 20 din Legea nr. 198/2007, cu introducerea a patru categorii de persoane beneficiare de asistență juridică garantată de stat, indiferent de nivelul veniturilor, nu va necesita cheltuieli financiare semnificative din bugetul de stat, fiind suficiente resursele financiare deja alocate. Acest fapt este datorat de doi factori: 1) numărul foarte mic de asemenea beneficiari; 2) modificările legislative propuse nu vor duce la majorarea semnificativă a numărului de beneficiari, or nu acesta este scopul urmărit. În principiu, aceste categorii de beneficiari au primit și primesc asistența juridică garantată de stat, fiind supuși verificării nivelului de venit (art. 21 din Legea nr. 198/2007), care este un exercițiu impropriu pentru asemenea cazuri sau în baza unor prevederi ale altor legi ori încheieri ale instanțelor de judecată prin care coordonatorii sunt obligați să desemneze avocați, în vederea respectării dreptului la apărare. Scopul urmărit este de a facilita accesul acestor categorii de persoane la justiție și scutindu-le de o

270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Ministerul Finanțelor este privat de a susține la momentul actual propunerea de proiect respectivă, dacă impactul acesteia nu este prevăzut în buget.

procedură improprie și greu de realizat și formalitate excesivă, mai ales că acești beneficiari sunt privilegiați de art. 11 alin. (1) din Legea nr. 137 din 29 iulie 2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunii, de Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul, precum și articolul 12 al Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, din 16 mai 2005 și ratificată de către Republica Moldova la 1 februarie 2008.

Cu referire la statistica pentru perioada 2016-2019 privind numărul de subiecți nominalizați în raport cu numărul total de beneficiari cărora li s-au acordat asistență juridică garantată de stat per an:

 pentru anul 2016 – din numărul total de 49743 de subiecți care au beneficiat de asistență juridică garantată de stat – 102 din ei sunt subiecți care sunt incluși în proiect, ceea ce reprezintă 0,20%;

 pentru anul 2017 – din numărul total de 54473 de subiecți care au beneficiat de asistență juridică garantată de stat – 71 din ei sunt subiecți care sunt incluși în proiect, ceea ce reprezintă 0,13%;

 pentru anul 2018 – din numărul total de 49695 de subiecți care au beneficiat de asistență juridică garantată de stat – 192 din ei sunt subiecți care sunt incluși în proiect, ceea ce reprezintă 0,38%;

 pentru anul 2019 – din numărul total de 148 (primul trimestru) de subiecți care au beneficiat de asistență juridică garantată de stat – 52 din ei sunt subiecți care sunt incluși în proiect, ceea ce reprezintă 0,34%.

Totodată, informația detaliată referitor la numărul de cereri înaintate de fiecare categorie în parte, pentru fiecare an, precum și costurile estimate per cauză, pentru fiecare CNAJGS din contul bugetului de stat este prezentată în tabelul anexă la nota informativă.

Subliniem că, la planificarea bugetului CNAJGS, a fost luat în calcul și cheltuielile ce vor fi suportate pentru asigurarea asistenței juridice categoriilor de persoane nominalizate în proiect, chiar dacă Legea nr. 198/2007 nu reglementa acordarea asistenței juridice garantate de stat unor astfel categorii de persoane.

Totodată, din datele tabelului prezentat pentru 4 ani (și anume facem referire la categoriile: persoane juridice și solicitanții de azil în cadrul procedurii de azil) menționăm că, costul aproximativ al unui caz ar fi de 654 de lei și respectiv 675 de lei.

Analizând datele din tabel observăm că numărul de subiecți incluși în proiect care solicită asistență juridică garantată de stat nu variază semnificativ din an în an, ceea ce duce la concluzia că:

1. bugetul planificat nu va suporta modificări la compartimentul respectiv și va fi suficient pentru achitarea cheltuielilor necesare pentru asistența juridică garantată de stat, și

2. numărul de beneficiari ai asistenței juridice garantate de stat va rămâne intact, doar că se va specifica categoria din care face parte beneficiarul, completându-se astfel Legea nr. 198/2007 cu reglementările legilor speciale (Codul de procedură penală, Legea nr. 137/2016 și Legea nr. 270/2008).

	23. Suplimentar, în vederea stabilirii unei certitudini juridice de ordin procedural și avînd în vedere încasarea mijloacelor financiare din contul statului, este imperativ necesar executarea soluției judecătorești în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care reprezintă o normă specială ce reglementează procedura de încasare a mijloacelor financiare, în baza titlurilor executorii, din contul bugetului de stat. În urma celor menționate, solicităm expunerea art. 473⁴ alin. (9) din Codul de procedură penală în următoarea redacție: “(9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, cu excepția încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire. Încheierea poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.” La fel, considerăm indisolubil necesar completarea art. 473⁴ din Codul de procedură penală cu alin. (10)-(14) cu următorul cuprins: “(10) Recursul suspendă executarea încheierii în partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire. (11) Încheierea judecătorească privind încasarea mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire se execută după ce devine definitivă, în modul stabilit de legislația în vigoare. (12) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlu	23. Nu se acceptă. Propunerile înaintate de autorii avizului exced obiectul de reglementare a proiectului.

		executoriu, emis în baza încheierii judecătorești definitive, spre executare organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare. (13) În decurs de 10 zile din data prezentării titlului executoriu, eliberat în baza încheierii judecătorești definitive, organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare remite Ministerului Finanțelor titlul executoriu, împreună cu hotărârile judecătorești emise pe cauza respectivă, și datele bancare ale creditorului sau, după caz, contul de peculiu. (14) Titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”
8.	Ministerul Afacerilor Interne	24. Comunică lipsă de obiecții și propuneri pe marginea proiectului.
9.	Biroul Migrație și Azil	25. Susține proiectul fără obiecții și propuneri.
10.	Centru pentru combaterea traficului de persoane	26. Susține integral conceptul de document și nu intervine cu anumite propuneri de completare sau modificare a proiectului.
11.	Agencia Servicii Publice	27. Comunică lipsă obiecțiilor și propunerilor.
Obiecțiile și propunerile prezentate în conformitate cu pct. 201 din Regulamentul Guvernului		
12.	Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	28. Nu se acceptă Dispozițiile art. 6 § 3 lit. a) din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale prevede că „<i>Orice acuzat are, mai ales, dreptul: să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza</i>

persoanei în calitate de bănuț.

În aceeași ordine de idei, se propune substituirea textului „aduceri la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire” cu textul: „înștiințării despre emiterea ordonanței de punere sub învinuire”.

În opinia noastră, expunerea alin. (2) al art. 521 din Codul de procedură penală în redacția propusă este una conformă prevederilor art. 282 din Codul de procedură penală, or, se vor elimina eventualele riscuri de invocare a nulității acțiunilor procesuale.

acuzății aduse împotriva sa.” Astfel, Republica Moldova, fiind parte a Convenției CEDO, are obligația pozitivă de a asigura respectarea drepturilor inserate în CEDO.

Din această perspectivă substituirea textului „aduceri la cunoștință a ordonanței” cu „înștiințării despre emiterea ordonanței” în art. 521 alin. (2) din proiect în redacția propusă ar constitui o încălcare a CEDO, întrucât acțiunea de „a înștiința” despre emiterea unui act presupune aducerea la cunoștință că s-a emis un act, dar nu conținutul acestuia, ceea ce nu ar satisface cerințele de la art. 6 § 3 lit. a) CEDO, or în cauza *Adrian Constantin împotriva României* (Cererea nr. 21175/03, 12 aprilie 2011), CEDO a reamintit că „echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Dispozițiile art. 6 § 3 exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzății” aduse persoanei în cauză. Actul sesizării joacă un rol determinant în urmărirea penală: după notificare, persoana pusă trimisă în judecată este oficial înștiințată în scris cu privire la temeiul legal și factual al acuzațiilor care i se aduc. Art. 6 § 3 lit. a) îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu doar cu privire la cauza acuzației, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat (§18).”

Mai mult, art. 63 alin. (1¹) din Codul de procedură penală prevede expres faptul că „**Ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței**”, precum și art. 282 alin. (2) din Codul de procedură penală la fel instituie aceeași regulă că: „**Procurorul, după stabilirea identității învinutului, îi**

13.	Ministerul Finanțelor	29. În partea ce ține de acordarea asistenței juridice garantate de stat pentru persoanele juridice, prevăzută prin completarea art. 521 din Codul de procedură penală cu alin. (2²), constatăm lipsa mecanismului de recuperare de la aceste persoane, în caz de stabilire a comportamentului ilicit, a cheltuielilor suportate de bugetul de stat pentru reprezentare, or, persoanele juridice de drept privat se constituie (de regulă) cu scopul de a obține beneficii (comerciale), fapt ce presupune existența valorilor patrimoniale. Astfel, în cazul în care persoana juridică se eschivează de la stabilirea reprezentantului acesteia în cadrul procesului penal, potrivit reglementărilor propuse de autorul proiectului, avînd în vedere necesitatea respectării drepturilor acesteia intervine obligația statului de a asigura reprezentarea, fapt ce presupune cheltuieli nejustificate din contul bugetului. În atare circumstanțe, constatăm că nu există temeiuri justificate de a eschiva orice persoană juridică, ținînd cont de scopurile comerciale a acestora și statutul de personal (mai mulți angajați, acționari, asociați, etc.), de la restituirea în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare, fapt ce ar forma un echilibru între interesele întregii societăți și a unei singure entități, ar exclude cheltuielile nejustificate din contul bugetului de stat (prejudicierea) și acționarea cu rea-credință a persoanelor juridice prin refuzul de a desemna reprezentantul acesteia. Pe cale de consecință, în vederea evitării prejudicierii neîntemeiate a bugetului de stat, Ministerul Finanțelor reiterează repetat poziția privind necesitatea stabilirii mecanismului de recuperare în bugetul de stat a cheltuielilor de reprezentare a persoanelor juridice	<i>aduce la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire și îi explică conținutul ei.</i> 29. Nu se acceptă. A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 21.

30. Pentru a evita multitudinea proiectelor de *lege ferenda* și a forma un cadru juridic unitar, având în vedere numărul foarte mare a situațiilor apărute de încasare din contul bugetului de stat a mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire în conformitate cu prevederile art. 473⁴ din Codul de procedură penală, Ministerul Finanțelor repetat reiterează poziția privind necesitatea modificării în regim prioritar a art. 473⁴ din Codul de procedură penală, din următoarele considerente.

În vederea stabilirii unei certitudini juridice de ordin procedural și având în vedere încasarea mijloacelor financiare din contul statului, este imperativ necesar executarea soluției judecătorești în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care reprezintă o normă specială ce reglementează procedura de încasare a mijloacelor financiare, în baza titlurilor executorii, din contul bugetului de stat.

În urma celor menționate, solicităm expunerea art. 473⁴ alin. (9) din Codul de procedură penală în următoarea redacție:

“(9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, cu excepția încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire. Încheierea poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”

La fel, considerăm indisolubil necesar completarea art. 473⁴ din Codul de procedură penală cu alin. (10)-(14)

30. Nu se acceptă

Ministerul Justiției reiterează aceeași poziție de la pct. 23, și anume: propunerile înaintate de autorii avizului exced obiectul de reglementare a proiectului.

		cu următorul cuprins: “(10) Recursul suspendă executarea încheierii în partea încasării mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire. (11) Încheierea judecătorească privind încasarea mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire se execută după ce devine definitivă, în modul stabilit de legislația în vigoare. (12) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlu executoriu, emis în baza încheierii judecătorești definitive, spre executare organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare. (13) În decurs de 10 zile din data prezentării titlului executoriu, eliberat în baza încheierii judecătorești definitive, organul care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare remite Ministerului Finanțelor titlul executoriu, împreună cu hotărârile judecătorești emise pe cauza respectivă, și datele bancare ale creditorului sau, după caz, contul de peculiu. (14) Titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”	
14.	Avocatul Poporului	31. În ultima frază din art. 265 alin. (2) în redacția expusă în proiectul vizat, recomandăm de substituit sintagma: „de la momentul comunicării” cu sintagma „din momentul în care persoana a luat cunoștință de refuz”. Acest fapt va asigura implementarea efectivă a Hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 19.03.2019, care a statuat că „dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decât la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz, contrar, el riscă devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un	31. Nu se acceptă A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 7.

		drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia”. În context, consider relevante argumentele CtEDO în cauza Ivanova și Ivashova v. Rusia și anume că: „... instanța națională nu poate avea interpretare rigidă a dreptului intern care ar avea drept consecință să i se impună justițiabilului o sarcină pe care să nu fie capabil să o respecte. A solicita introducerea unei căi de atac în termen de o lună de la data emiterii unei copii complete a deciziei de către grefa instanței – și nu din momentul în care persoana în cauză poate lua la cunoștință efectiv despre hotărârea judecătorească – ar transforma curgerea termenului într-un element care iese complet sub controlul justițiabilului. Curtea a afirmat că dreptul la o cale de atac ar trebui să fie exercitat după ce partea interesată poate lua cunoștință efectiv despre hotărârea judecătorească în forma sa completă”.
		32. Pornind de la aceleași raționamente la art. 313 alin. (3), după sintagma „în termen de 10 zile”, propunem completarea cu sintagma „din momentul în care persoana a luat cunoștință de rezultatul examinării plîngerii sau de la data expirării termenului prevăzut de lege la care urma să primească răspuns la plîngere”. Accentuăm asupra faptului că: „Dreptul la acțiune sau la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv deciziile judiciare care le impun o obligație sau care ar putea duce la atingerea drepturilor sau intereselor lor legitime. În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării deciziilor lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la
		32. Nu se acceptă A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct. 13.

		necesară includerea în Legea 198 din 2007 a unei prevederi exprese, referitoare la persoanele în privința cărora este solicitată plasarea în custodie publică sau prelungirea plasării în custodie publică.	
17.	Centrul Național Anticorupție	35. Obiecții: Cu referire la termenul de „de la data comunicării refuzului” menționăm că expunerea propusă riscă să fie aplicată diferit, de la caz la caz și să nu instituie o procedură unitară, în ceea ce privește stabilirea exactă a termenului de contestare. Deși nota informativă face referire la modificarea art.131 alin. (3) din Codul de procedură penală, în speță nota stabilește că „în vederea asigurării unei bune administrări a justiției și a respectării dreptului de a formula o contestație, statul urmează să reglementeze limitele temporale privind formularea contestațiilor, care nu pot fi exercitate în mod efectiv, decît de la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În acest sens, este necesar ca norma juridică să poată fi aplicată corespunder, să nu lase loc de ambiguități și să respecte principiul legalității și al securității juridice”, totuși termenul propus riscă să fie interpretat subiectiv, pentru un subiect fiind suficient o informare prin mijloace informaționale (e-mail) etc, iar pentru alții pot invoca nerecepționarea mesajului. Totodată, stabilim că plîngerile pot fi înaintate în cazul unui proces penal intentat (respectiv, calitatea subiecților procesuali este una bine stabilită), dar pot fi înaintate și în afară unui proces penal, respectiv calitatea subiecților nu este stabilită. Prin urmare, pentru a nu se distorsiona calcularea termenului indicat în normele de mai sus, este recomandabil stabilirea unui termen cu sens îngust/mai	35. Se acceptă parțial La art. I punctul 3 din proiect, - în prima propoziție sintagma „comunicării refuzului” se substituie cu textul „la care i s-a adus la cunoștință ordonanța respectivă”, - în a doua propoziție sintagma „respectivă a” se exclude, iar cuvîntul „comunicării” se substituie cu textul „la care a luat cunoștință de aceasta”. La art. I punctul 4 din proiect, sintagma „comunicarea rezultatului” se substituie cu textul „data la care a luat cunoștință de rezultatul”.

		exact. În acest sens, amintim Hotărfa Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitatea a articolului 265 alin. (2) din Codul de procedură penală, care stabilește la pct.61 „<i>Așadar, dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decât de la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz contrar, el riscă să devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia.</i>”. Expunerea normei într-un sens concis, ce exclude orice aplicare diferită (în speță normele procedură penală, care de regulă comportă un caracter strict și rigid) va garanta aplicarea uniformă a prevederilor legale și va exclude orice interpretare duală a sensului normei. Totodată, ambiguitatea expunerii și reglementării domeniului sus-enunțate va genera imposibilitatea tragerii la răspundere a persoanelor vinovate de tergiversarea procesului de examinare a plîngerilor. Recomandări: 1. Substituirea la art. I pct. 3 sintagma „de la comunicarea refuzului” cu sintagma „de la data la care a luat cunoștință de actul de refuz”. 2. Substituirea la art. I pct. 4 sintagma „de la comunicarea rezultatului examinării plîngerii” cu sintagma „de la data la care a luat cunoștință de rezultatul examinării plîngerii”.	
18.	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	36. Exprimă lipsă de obiecții referitor la completarea art. 20 din Legea nr. 198/2007 cu litera i) cu următorul conținut: „i) <i>străinilor care urmează a fi luați în custodie publică</i>”	36. Se acceptă parțial A se vedea opinia Ministerului Justiției de la pct.33.
19.	Ministerul Afacerilor Interne	37. Comunică lipsă de obiecții și propuneri pe marginea proiectului.	

20.	Procuratura Generală	38. Susțin proiectul și comunică lipsă de obiecții.	
21.	Agencia Servicii Publice	39. În limita competențelor comunică lipsă de obiecții.	
22.	Centru pentru combaterea traficului de persoane	40. Comunică lipsa amendamentelor sau obiecțiilor referitor la proiect.	

Ministru

Olesia STAMATE